

JUHÁSZ KATALIN

AHOL ELŐZŐ ÉLETEMBEN ÉLTEM

Barcelonát szép lassan felfalják a turisták. Disneyland lesz belőle. A nyári hónapokban mozdulni sem lehet a La Ramblán, olyan a város „főutcája”, mint valami könnyűzenei óriásfesztivál központja. A Gaudi-épületekbe az utóbbi években több óras sorban állás után lehet csak bejutni, elképesztő összegért. A Sagrada Familia inkább monumentális turistalátványosság, mint templom, és ha egyszer végre felépül (kitűzték már a dátumot, még az én életemben késznek nyilváníthatják), akkor is többen bámulják meg, mint ahányan imádkoznak majd benne.

És mégis ez a kedvenc városom. Mindezek ellenére. A tömegiszonyom ellenére. És annak ellenére is, hogy egyszer tanúja voltam, hogyan dolgoznak helyi a tolvajok (rém ügyesen), mennyire tehetetlen a rendőrség (nagyon), sőt azt is tudom már, milyen érzés arra ébredni, hogy lekéstem a repülőgépet (hideg-lelős).

Az építészet és a képzőművészet megszállottja vagyok, szeretek állni és bámulni, elveszíteni az időérzékemet, belesüppedni a látványba. Nem bánom, ha eközben nem lökdösnek, taszigálnak minden oldalról, de megértem, hogy másokat is lenyűgöznek azok az épületek, és közelebb akarnak kerülni hozzájuk. Barcelonát okosan tervezték meg, először a tizenkilencedik és a huszadik század fordulóján, majd az 1992-es olimpia okán valósultak meg remek városrendezési ötletek: ízléssel, kapkodás nélkül, szinte mediterrán derűvel és játékosággal, ám tisztelve a hagyományokat és kapcsolódva a múlthoz. Az oktagonos megoldású kereszteződések például lenyűgözőek, és minden sarkon földalatti parkolóházak vannak, ezért nem látni egymás hegyén-hátán álló autókat az utcákon. A Rambla pedig egyenesen a tengerhez vezet (Kolumbusz szobra előtt vonulnak el a fényképezőgépes felfedezőik), a városnézés strandolással lehet megkoronázni, és nem szednek belépőt azért, hogy az ember leteríthesse a törülközőjét a homokban. De libegővel is lehet közlekedni az öböl fölött, fentről kiválasztani, hová terítjük majd azt a bizonyos törülközőt.

Szerintem arrafelé az építészek, a formatervezők, dekorátorok, de még a festő-mázolók is művészeknek tartják magukat, nem pedig megbízások kivitelezőinek. És úgy dolgoznak, mintha Antoni Gaudi, ez a korszakos zseni figyelné őket szigorú szemekkel egy fa mögül, az ablakból, vagy egy padon ülve. Az ő egyedi stílusa ma is hat a kollégákra, ami nem csoda, hiszen aki Barcelonában nő fel, magába szívja a domború, hullámos, cikornyás, indázó formákat, és „örököl” egyfajta bátorságot, merszet, kísérletező kedvet is. A Güell park, az organikus építészet félkész remekműve nem véletlenül került fel az UNESCO világ-

örökségeinek listájára, hiszen amellet, hogy szemet gyönyörködtető organikus építészeti megoldások kincsestára, követhető mintát kínál arra is, hogyan válhat műalkotássá, hogyan hasznosítható egy városzéli sziklás és kietlen domb.

Aki nem rest képtárak, múzeumok előtt sorban állni, és szereti a színfoltok ritmikáját, annak egyik kedvencem, Joan Miró festményeit ajánlom. Ez az egészen egyedi világlátású katalán művész fiatal korában pár évig hivatalnok volt, aztán idegösszeomlást kapott attól a lelketlen munkától. Felépülése után eldöntötte, hogy a továbbiakban – egészsége érdekében – csak a művészettel kíván foglalkozni, az „élethez” nem elég jók az idegei. Fokozatosan lebontotta a tárgyak természetes összefüggéseit és új, misztikus rendszerbe rakta össze őket, kísérletes látomásokat hozva létre. De Picasso is „beköltözött” Barcelonába, nemcsak képeivel, hanem különleges agyagedényeivel is ámulatba ejti a látogatót a Museo Picasso-ban, amely egyébként két köpönyögre található a tengerparti strandtól.

A festők nagy öröme Barcelonában szinte egész nap olyanok a fények, mint abban a bizonyos áldott órában, délután öt és hat között (nem véletlen, hogy egész Európában ilyenkor forgatják az összes autóreklámot). És irigylésre méltó harmónia van, mindenütt, még a modernebb épületek között is. Ez a város sokféle. Romantikus, inspiráló, ódon, korszerű, kényelmes, nyüzsgő, békés, racionális, laza, regényes, poétikus. Ha választhatnák, ott telepednék le, mert hirtelen hangulatváltozásokhoz ideális hely, mindegyiknek megvan a maga városrésze, negyede, utcája. A tömegközlekedés remek, ez is mennyire meglepő élmény tud lenni a magamfajtanak. A katalán ételek nekem ugyan nem igazán jönnek be, de persze találni itt mindenféle más konyhát is, felesleges aggódnia. És nyilván akkor is bablevesen, kelkáposzta-főzeléken, paprikás csirkén élnek, ha odaköltöznek. A piacok ugyanis elképesztőek, a zöldségeknek, gyümölcsöknek például van ízük. Tudom, nem hiszik el nekem, pedig igazat beszélek!

Szóval Barcelonában van valami belőlem. Ahogy Mézga Géza mondja: „Kapcsolatunk titkos is és misztikus, kicsit utópisztikus”. Egyáltalán nem érzem magam turistának ott, sőt gyakran szégyenkezem is az ocsmány módon randalírozó turisták miatt, akik úgy veszik birtokba a várost, hogy egyáltalán nem tisztelik. Ilyenkor összenéznek egy helyi boltossal, utcaseprővel, sofőrrel, és egyszerre csóváljuk a fejünket.

Szóval otthon érzem magam. Erre szokták azt mondani, hogy előző életemben egészen biztosan ott éltem.

havilap

XXVI. évfolyam, 5. szám, 2019. január

Főszerkesztő: Hodossy Gyula

Vezető szerkesztő:
Petres Csizmadia Gabriella,
Petres Sándor

Örökös munkatárs: Turczel Lajos

A szerkesztőbizottság elnöke:
Fibi Sándor

Tagok:
Bárcki Zsófia,
Hrbáček Noszek Magdaléna,
Kalácska József,
Klemen Terézia,
Krippel Éva,
Novák Mónika,
Pázmány Annamária,
Szokol Dezső

Nyomdai előkészítés:
Chiara Helyesg,
Gyenes Gábor

Nyomja:
Press Group s.r.o, Banská Bystrica

Kiadja:
a Lilium Aurum Könyvkiadó
és a Katedra Alapítvány

Felélős kiadó:
Hodossy Gyula

Elérhetőség:
Lilium Aurum, s.r.o.
Galantská cesta 658/2F,
929 01 Dunajská Streda
Tel.: 00421 903 724 781
E-mail: katedra@katedra.sk
Honlap: www.katedra.sk

Laprendelés:
Németh Knap Dóra,
marketing@liliumaurum.sk,
00421 903 724 781

KATEDRA
mesačník
ročník XXVI., 5. číslo, január 2019
Vydavateľ:
Lilium Aurum, s.r.o.
Galantská cesta 658/2F
929 01 Dunajská Streda
IČO: 17642183
a Nadácia Katedra
Galantská cesta 658/2F
929 01 Dunajská Streda
IČO: 35591609
ISSN 1335-6445 • EV: 611/08
Náklad: 2500 ks

REDAKCIA / SZERKESZTŐSÉGÜNK:

Lilium Aurum, s.r.o.
Galantská cesta 658/2F
929 01 Dunajská Streda
Tel.: 00421 (0)903 724 781

Honlap: <http://www.katedra.sk>
E-mail: katedra@katedra.sk
katedra.szerkesztoseg@gmail.com

Minden jog fenntartva.
Kéziratokat nem örzünk meg
és nem küldünk vissza.

Megvalósult
a Magyar Kormány
támogatásával

